

10. Erzurumlu Yazar ve Şairlerin Öğretiminde Vlog Temelli Öğretimin 7. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi ¹

Ayşe ŞİMŞEK ²

APA: Şimşek, A. (2026). Erzurumlu Yazar ve Şairlerin Öğretiminde Vlog Temelli Öğretimin 7. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (52), 165-188. **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.20640124>

Öz

Bu araştırmanın amacı, Erzurumlu yazar ve şairlerin öğretiminde vlog temelli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarısına etkisini belirlemektir. Karma yöntem araştırma desenlerinden açıklayıcı sıralı desen doğrultusunda hazırlanan araştırma, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Erzurum'un Palandöken ilçesinde yer alan bir ortaokulda 10 haftayı kapsayacak şekilde 7. sınıfta öğrenim gören 40 öğrenciyle yürütülmüştür. Araştırmanın nicel boyutunda öğrencilerin ön bilgilerini ölçmek amacıyla ön test; uygulamanın sonunda ise uygulamaların etkisini ölçmek için son test uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda, beş maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak vlogları izleyen öğrencilerle görüşmeler yapılmış, uygulama hakkındaki görüşleri alınmıştır. Veri toplama sürecinde başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmanın nicel adımında deneysel desenlerden Tek Grup Ön Test-Son Test Modeli kullanılmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilerin Erzurumlu yazar ve şairleri tanımalarını sağlamak amacıyla Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe dersi öğretim programında da yer alan vloglar kullanılmıştır. Hazırlanan vloglar, 7. sınıfta öğrenim gören 40 öğrenciye izletilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, vlogları izleyen öğrencilerin ön test ve son test başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu belirlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen bulgular doğrultusunda modele dair öğrenci görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre, Erzurumlu yazar ve şairlerin öğretiminde vlog temelli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarısı üzerinde olumlu etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Yazar, şair, vlog, Erzurum, 7.sınıf öğrencileri

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik İzni: Atatürk Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından 09.04.2026 tarihli, 07/09 sayılı kararla etik izni verilmiştir.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin /iThenticate Oran: %14

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 08.05.2026-**Kabul Tarihi:** 10.06.2026-**Yayın Tarihi:**

11.06.2026; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.20640124>

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü / Dr., Atatürk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education (Erzurum, Türkiye), **e-posta:** ayseece60@hotmail.com **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0003-1458-6068> **ROR ID:** <https://ror.org/03je5c526> **ISNI:** 0000 0001 0775 759X **Crossref Funder:** 501100004951

The Effect of Vlog-Based Teaching in the Education of Writers and Poets from Erzurum on the Academic Success of 7th Grade Students ³

Abstract

The aim of this research is to determine the effect of vlog-based instruction on the academic achievement of 7th-grade students in the teaching of Erzurum writers and poets. Prepared using an explanatory sequential mixed-methods research design, the study was conducted with 40 7th-grade students in a middle school in the Palandöken district of Erzurum during the 2025-2026 academic year, covering a period of 10 weeks. In the quantitative dimension of the research, a pre-test was administered to measure students' prior knowledge, and a post-test was administered at the end of the application to measure its effects. In the qualitative dimension of the research, interviews were conducted with students who watched the vlogs using a semi-structured interview form consisting of five items, and their opinions about the application were obtained. A success test and a semi-structured interview form were used in the data collection process. In the quantitative phase of the study, a single-group pre-test-post-test experimental design was used. Within the scope of the study, vlogs, which are also included in the Turkish language curriculum of the 21st Century Turkish Education Model, were used to enable students to become familiar with authors and poets from Erzurum. The prepared vlogs were shown to 40 7th-grade students. As a result of the analyses, it was determined that there was a statistically significant difference between the pre-test and post-test success scores of the students who watched the vlogs. Based on the findings from the interviews, it was observed that student opinions regarding the model were generally positive. According to the research results, it was determined that vlog-based teaching in the education of Erzurum authors and poets had a positive effect on the academic success of 7th-grade students.

Keywords: writer, poet, vlog, Erzurum, 7th grade students

³ **Statement (Thesis / Paper):** It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Ethics Statement: Ethics approval was granted by the Ethics Committee of Atatürk University via Decision No. 07/09 dated April 9, 2026.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography

Similarity Report: Received – Turnitin / iThenticate Rate: %14

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, **Article Registration Date:** 08.05.2026-**Acceptance Date:** 10.06.2026-

Publication Date: 11.06.2026; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.20640124>

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde son yıllarda yaşanan değişimler, bu alanda bazı yeniliklerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bilgiye ulaşma kolay hâle gelmiş, içerik üretimleri için zemin hazırlanmış, iletişimde zaman ve konum engeli kaybolmuştur. Fiziki mekânlarda (kafe, park vb.) yüz yüze yaşanan geleneksel iletişim biçimi, fotoğraf, video ve ses kayıtlarıyla desteklenen dijital bir yapıya dönüşmüştür. Bu nedenle iletişim teknolojilerinin ve sosyal medyanın insanların hayatındaki yeri ve önemi giderek artmıştır.

Bilgisayar, internet ve diğer iletişim araçları yaygınlaşmasıyla birlikte temel dil becerilerinin sadece basılı materyallerde kalmadığı; bilgisayar, cep telefonu, sunum araçları ve reklam panoları gibi birçok yerde kullanıldığı görülmektedir (Maden, 2012, s.1). Günlük hayatta yazılı metinlerden ziyade olaylar, filmler ve internet ortamıyla daha çok etkileşim içinde olan öğrenciler için teknolojik uygulamaların ve yirminci yüzyılın en önemli buluşu olan bilgisayar teknolojisinin Türkçe derslerinde materyal olarak yer almasının, öğrencilerin yaşam deneyimleriyle bağlantı kurmalarına ve dil yeterliklerini artırmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir (Kurudayıoğlu & Tüzel, 2010, s.295).

Geniş bir alana hitap eden sosyal medya, öğretim ve öğrenme süreçlerinde deneyimlerin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla kullanılabilir (Konuk & Güntaş, 2019, s.3). Ergün-Elverici ve Karadeniz'e (2018, s.175) göre eğitim sürecinde sosyal medya kullanımı, öğrencilerin sosyal kimliğini güçlendirirken derslerin hedeflerine ulaşılmasına da katkı sağlayan bir araç olarak değerlendirilebilir. Sosyal medya; çoklu ortam içeriklerini sunma, paylaşım yapma, iletişim kurma, etkinlikleri gerçekleştirme imkânı da sağlayabilir. Bununla beraber coğrafî sınırlılıklardan kurtulup, okul dışında öğrenme ve öğreneni merkeze yer alma imkânı tanır. Bireyi aktif hâle getirmesi ve kişiler arası etkileşimi artırması, sosyal medyanın eğitimde kullanılabileceğini göstermektedir (Arslan, 2006, s.3; Güllülü & Çetinoğlu, 2017, s.205).

Teknolojinin gelişmesiyle beraber okuma, yazma, okuryazarlık kavramlarının tanımlarında da birtakım değişiklikler olmuş, dijital araçlar aracılığıyla okuma ve yazma becerilerine dayanan dijital ortam odaklı okuryazarlık türleri ortaya çıkmıştır. Bu durum, eğitim öğretim faaliyetlerini planlayan öğretim programlarını da etkilemiştir. Zira, eğitim öğretim faaliyetleri için hazırlanan programların güncel gelişmeleri takip etmesi, bir gerekliliktir. Zira 2024 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dijital okuryazarlık bağlamında birçok ifadenin bulunduğu dikkat çekmektedir (Banaz, 2024, s.281). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Üretim Atölyesi Etkinlikleri içerisinde vlog kullanılabileceği belirtilmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024, s. 22). Program kapsamında yeni olarak değerlendirilebilecek yapay zekâ, infografik vb. terimlerin yanında vlog gibi kavramların da kullanılması, programın teknolojiyi ve çağın gereksinimlerinin dikkate alarak hazırlandığını göstermektedir.

Geçmişte insanlar, yaşadıkları olayları ve duygularını unutmamak için günlükler tutarak kayıt altına alırdı. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte bu alışkanlık, dijital ortama taşınmış ve "blog" adı verilen internet günlükleri ortaya çıkmıştır. Bloglar sayesinde kişiler, hem kendi deneyimlerini yazılı olarak paylaşma hem de geniş bir kitleye ulaşma fırsatı bulmuştur. Zamanla bu yazılı anlatım yerini, görüntü ve sesi bir araya getiren yeni bir ifade biçimine, yani video bloglara (vloglara) bırakmıştır (Özdel, 2018, s.5). Cep telefonu kameralarının da kalitesinin artırılmasıyla birlikte bireyler, kendilerini kamerayla ifade ederek insanlarla daha etkili bir iletişim kurmaya başlamış, bu durum yeni bir dijital meslek alanının doğmasına yol açmıştır.

“Video günlüğü”, “video destekli blog” olarak da bilinen vlog, belirli bir zaman dilimi içinde ve belirli bir konu çerçevesinde videoların düzenli ve sistemli bir şekilde kaydedilip paylaşılmasıyla oluşturulur (Solomon & Schrum, 2007, s.55). Vlog, düşüncelerin yazı yerine video aracılığıyla aktarılmasına dayanan bir paylaşım biçimidir (Dilmen, 2007, s.116). Ses, görsel, metin ve videonun bir arada bulunması, genel ağ ortamlarında paylaşılabilmesi, etkileşim imkânı sunması sebebiyle vloglar, metin tabanlı içeriği olan blogla karşılaştırıldığında daha zengin ve dikkat çekici bir deneyim sunar. Vlog çekenler, daha fazla kişiye ulaşır ve takipçileriyle güçlü bir iletişim bağı oluşturur. (İstanbul İşletme Enstitüsü, 2025).

Vlog etkinliğinin günümüzde dünya çapında yaygınlaştığı görülmektedir. Vlog biçimindeki içerik üretimi özellikle gençler arasında yaygın bir tercih hâline gelmiştir. YouTube, TikTok ve Instagram gibi platformların yükselişiyle birlikte, vlog, kitlelerle iletişim kurmak için güçlü bir alan hâline gelmiştir. Bununla birlikte vlogların izlenme oranlarına göre dijital platformlar içerik üreticilerine hem çeşitli ayrıcalıklar tanımakta hem de maddi kazanç sağlamaktadır. Dolayısıyla dijital reklamcılığın artmasıyla birlikte vlog içerik üretimi artık bir meslek olarak görülmektedir (Gao vd., 2010, s.1).

Vlog belirli bir konu dâhilinde, senaryo çerçevesinde ve planlı bir biçimde hazırlanır. Konu olarak herhangi bir sınırlama yoktur, tamamen kişinin tercihine bağlıdır. Bazı vloglarda eğlendirme, bazılarında ise eğitime amacı vardır. Kimi zaman kişiler uzman oldukları alanlarda bilgiler verirken kimi zaman da sadece günlük yaşam kesitleri paylaşılır. Önemli olan husus, akıcı ve ilgi çekici bir sunum yaparak duygu, düşünce veya deneyimleri aktarmaktır. Vlog aracılığıyla geniş kitlelere ulaşılabilir ve hazırlanan içerikler etkileşimli bir biçimde izleyenlerle paylaşılabilir. İyi bir vlog, sadece içerik üretmekten ibaret olmayıp izleyiciyle etkileşim kurabilme becerisini de zorunlu kılar (Taşlıbeyaz, 2019, s.1527). Vlogların süresi sunulan içeriğe ve hedef kitleye göre değişkenlik gösterir. Kısa vloglar genellikle 5–10 dakika sürerken, daha detaylı ve kapsamlı içerikler 20–30 dakikaya kadar uzayabilir. En uygun süre, içeriğin kapsamına ve hedef kitlenin ilgi düzeyine bağlı olarak belirlenir. Asıl belirleyici olan, kaliteli içeriğin uygun bir sürede sunulmasıdır. Çok uzun bir vlog sıkıcı olabilir, bu nedenle izleyicilerin dikkatini sürdürebilmeleri için yalnızca video süresi değil, içerik kalitesinin de güçlü ve etkileyici olması gerekir (Gao vd., 2010, s.5).

Başarılı bir vlog çekimi için hedef kitle doğru belirlenmeli, bu kitleye uygun konular tercih edilmelidir. İzleyenlerin videonun başından sonuna kadar ilgisini çekmeli ve video bittiğinde bu ilgiyi devam ettirip merak uyandırmalı, sonraki videoları izlemeye teşvik etmelidir. Doğru ekipman ile birlikte doğru içerik ve etkili bir hikâye anlatımı ile yürütülen bu süreç, vlogların izlenme oranını artırır (Solomon & Schrum, 2007, s.56). Vlog içerikleri, gündelik hayattan seyahat deneyimlerine, eğitimden eğlenceye uzanan geniş bir yelpazede hazırlanabilir. Eğitici vloglar, güncel olay vlogları, oyun vlogları, inceleme vlogları (ürün, film, restoranlar ve hizmetlerle ilgili görüşlerin paylaşımı), güzellik vlogları, komedi vlogları, spor vlogları, yaşam tarzı vlogları, seyahat vlogları, yemek vlogları, gibi vlog çeşitleri bulunmaktadır. Bireyler planladığı içeriğin amacına ve hedef kitleye uygun olarak bu vlog çeşitlerinden birini seçebilir (Cesur & İnanç, 2018, s.69).

Türkçe derslerinde öğretmen veya öğrenciler kendi vloglarını oluşturabilir. Konuşanın yalnızca sesli anlatımını değil, aynı zamanda beden diliyle kurduğu uyumu da yansıtan zengin bir medya türü olan vlog sayesinde öğrenciler, video kayıtları doğrultusunda kendi performanslarını değerlendirme ve öz yansıtma yapma imkânı bulabilir (Polat & Karasakaloğlu, 2024, s.822).

Alanyazın incelendiğinde, özellikle son yıllarda, derslerde vlog kullanımı ile ilgili çalışmaların yapıldığı,

bu çalışmaların da çoğunlukla temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik olduğu görölmektedir. Mandasari ve Aminatun (2020, s.136) tarafından yapılan çalışmada, vlog kullanılan İngilizce derslerinde öğrencilerin ders başarısında artış olduğu tespit edilmiştir. Maulidah (2017) yaptığı çalışmada, vlogun öğrencilerin İngilizce dersinde konuşma becerilerini geliştirmedeki etkisini incelemiştir. Valimbo ve Hartati (2018, s.91) de yedinci sınıf öğrencileriyle gerçekteşirdiği çalışmada öğrencilerin vlog kullanarak konuşma becerilerini geliştirmekten mutlu olduklarını ifade etmiştir. Rahmawati, Harmanto ve Indriastuti (2018, s.87) tarafından yapılan çalışmada da vlog uygulamasının öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu tespit edilmiştir. Wulandari (2019, s.111) ise vlogların öğrencilerin telaffuz, akıcılık, kelime bilgisi, sözdizimi ve hedef dilin genel kullanımı açısından konuşma yeterliliklerini geliştirdiğini belirtmiştir. Fidan ve Debbağ (2018, s.161) tarafından yapılan çalışmada vlogların öğrenme üzerinde olumlu etki yaptığı görölmüştür. Lestari (2019, s.35) de çalışmasında vlog kullanımının sekizinci sınıf öğrencilerinin İngilizce dinleme becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Polat ve Karasakaloğlu (2024, s.834) tarafından yapılan çalışmada, vlog kullanımının olduğu Türkçe derslerinin farklılıklarına ilişkin görüşlerden çoğunun, vlogların dersleri eğlenceli hâle getirmesi yönünde olduğu görölmüştür. Uygulamaya katılan öğrencilerin hepsinin vlog uygulamalarının diğer derslerde de olmasını istediği belirlenmiştir.

Yapılan bu araştırmada ise vloglar hazırlanarak, öğrencilerin kültürel mirasın bir parçası olan Erzurumlu yazarları tanıması istenmiştir. Yazar araştırmaları, bireylerde edebiyat bilincinin gelişmesinde, dil ve kültür öğelerinin derinlemesine kavramasında oldukça etkilidir. Yazarların yaşam öyküleri, eserleri ve yaşadıkları dönemin koşulları dikkatli şekilde incelendiğinde, edebî üretim süreçlerinin arka planı ve metinlerin derin anlamı daha iyi anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, mevcut çalışmada Erzurumlu yazarlar üzerine odaklanılmıştır. Erzurum, tarihsel süreç boyunca birçok önemli şair ve yazar yetiştirmiş; bu isimler hem bölgesel hem de ulusal boyutta Türk edebiyatına değerli katkılar sunmuştur. Erzurumlu yazarları araştırmak; yerel kültürün edebiyattaki yansımalarını ortaya koymak ve öğrencilerin içinde yaşadıkları çevreyle kültürel bağlarını güçlendirmek açısından anlamlı görölmüştür. Alan yazın incelendiğinde Erzurumlu yazarlar arasında İbrahim Hakkı Efendi, Alvarlı Efe (Muhammet Lütfi Efendi), şair Nefi, Erzurumlu Emrah, Ziya Paşa, Åşık Sümmani, Åşık Reyhani, Nurullah Genç, Mümtaz Turhan, Nurettin Topçu, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Sara Gürbüz Özeren gibi isimler tespit edilmiştir (Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğu, 2025). Bu yazarlar, yazdıkları yazılarda hem inanç, güzel ahlak ve bilgelik temalarını işlemiş hem de Türk dilinin zengin anlatım gücünü yansıtmışlardır. Bununla birlikte, halk edebiyatından divan edebiyatına, tasavvufi şiirden modern şiire uzanan geniş bir yelpazede üretimde bulunarak Türk kültürüne ve edebiyatına katkı sağlamışlardır. Dolayısıyla Erzurumlu yazarları incelemek, sadece yerel bir kültürel değerini tanımak değeril, aynı zamanda ulusal edebiyat birikiminin önemli bir bölümünü anlamak açısından da büyük önem taşımaktadır.

Öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı sunan, teknolojik yeniliklerle beraber dersleri daha zevkli ve eğlenceli hâle getiren öğrenme tekniklerini kullanımının, öğrenmenin etkili ve kalıcı olmasına yardımcı olacağı düşünölmektedir. Yapılan çalışmada öğrenciler, vloglar aracılığıyla hem Erzurumlu yazarları tanıtmış hem de iletişim ve kültürel aktarım becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmıştır. Okullarda yapılan kültür aktarımı etkinlikleri, çoğunlukla pasif düzeyde (bilgi verme, okuma vb.) kalmakta, öğrenciler bu sürece etkin katılım sağlayamamaktadır. Bu çalışmada, öğrencilerin Erzurumlu yazarları tanımalarını, edebî değerleri fark etmelerini ve kültürel miras bilinci kazanmalarını sağlamak hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe dersi öğretim programında bulunan vloglar kullanılmıştır.

Kültürel miras öğretiminde öğrenci merkezli olan ve dijital üretimi de eğitim-öğretim sürecine dâhil eden yaklaşımların önemli olabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin araştırıp üretmek ve dijital ortamda sunarak öğrenmeleri; hem öğrendiklerinin kalıcı olmasını sağlamak hem de yaşanan çağın gerektirdiği dijital okuryazarlık becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte, kültürel değerlerin öğrenciler tarafından dijital yollarla aktarılmasının, kültürel mirasın sürdürülebilirliğine yönelik yenilikçi bir uygulama olabileceği ifade edilebilir. Alanyazın incelendiğinde vlog kullanarak temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmaların olduğu ancak bu şekilde yazar/kültürel miras tanıtmaya yönelik herhangi bir çalışmanın olmadığı görülmektedir. Yapılan çalışmanın alanyazında bu konuda görülen boşluğu gidermesi, yapılacak yeni araştırmalara da fikir sunması beklenmektedir. Bu husustan yola çıkarak araştırma boyunca aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Vlog izleyen öğrencilerin başarı testi ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?
2. Vlog izleyen öğrencilerin, uygulamaya yönelik düşünceleri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma, karma yöntem araştırma desenlerinden açıklayıcı ardışık desene göre hazırlanmıştır. Karma yöntem, araştırma probleminin daha iyi anlaşılması için nicel ve nitel verilerin toplanıp harmanlanarak analiz edildiği (Creswell & Plano-Clark, 2007/2014, s.36), ayrıntılı bilgiye ulaşma imkânı sağlayan (McMillan & Schumacher, 2010, s.394) bir araştırma yöntemidir. Karma yöntemin en önemli avantajı, nicel ve nitel yöntemlerin tek başına kullanımından doğabilecek eksiklikleri ve sınırlılıkları azaltarak her iki yöntemin güçlü yanlarını bütüncül bir biçimde birleştirmesidir. Açıklayıcı ardışık desende ise amaç, nicel aşama ile başlayarak sonraki aşamada nicel sonuçları detaylandırmak amacıyla nitel yöntemleri kullanmaktır (Creswell, 2012/2019, s.188). Yapılan çalışmada ilk olarak nicel veriler toplanıp analiz edilmiş, ardından nitel yöntemlere başvurularak bu bulgular daha ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Uygulama sonunda “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılarak vlogları izleyen öğrencilerin görüşlerine başvurulmuş, uygulama hakkındaki görüşleri alınmıştır. Yapılan görüşmeler ile öğrencilerin vlog uygulamasına dair olumlu veya olumsuz düşünceleri belirlenmek istenmiştir.

Araştırmanın nicel boyutunda deneysel desenlerden Tek Grup Ön Test-Son Test Modeli tercih edilmiştir. Bu modelde, deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde gerçekleştirilen uygulama aracılığıyla incelenir. Katılımcıların bağımlı değişkene ait ölçümlerine uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı bireylere aynı ölçme araçları kullanılarak ulaşılır. Nicel aşamada başarı testi uygulanmış, nitel aşamada ise katılımcılarla görüşmeler gerçekleştirmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır.

Araştırmadaki vloglar, araştırma grubunda yer almayan ikisi ortaokul 8. sınıfta, diğeri ise 5. sınıfta öğrenim gören üç öğrenci tarafından hazırlanmıştır. Araştırmanın uygulama grubunu oluşturan 40 adet 7. sınıf öğrencisi ise vlog hazırlama sürecine katılmamış; öğretim sürecinde bu vlogları izleyerek ilgili etkinlikleri gerçekleştirmiştir. Dolayısıyla araştırmada öğrencilerin içerik üretim becerilerinden ziyade, vlog temelli öğretimin öğrenme sürecine ve akademik başarıya etkisi incelenmiştir.

Araştırmanın nicel verilerinin toplanmasında, olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı

örnekleme tercih edilmiş; bu doğrultuda araştırma konusuna uygun ve belirli özelliklere sahip bireyler çalışma grubunu oluşturacak şekilde seçilmiştir. Bu bağlamda Erzurum ili Palandöken ilçesinde yer alan 15 Temmuz Şehitleri İmam Hatip Ortaokulunda öğrenim gören 7. sınıf düzeyindeki 40 öğrenci, çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Vlog hazırlayan öğrencilerin olmadığı sınıfların araştırmaya dâhil edilmesinin araştırmanın güvenilirliği açısından daha uygun olacağı (uygulamanın yayılmaması için) düşünülmüştür. Uygulama için katılımcılara ayrıntılı bilgilendirme ve gönüllü katılım formları imzalatılmış, velilerden de uygulama için izin alınmıştır.

Araştırmanın nitel aşaması için katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme esas alınarak seçilmiştir. Bu doğrultuda vlogları izleyen bireylerle (10 kişi ile) yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler yapılmış ve uygulama hakkındaki görüşleri alınmıştır. Veri toplama araçlarının geliştirilme aşamaları, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları aşağıda detaylarıyla anlatılmıştır.

1. Başarı Testi

Başarı testi geliştirilmeden önce, araştırmanın amacı doğrultusunda; Erzurumlu yazarlar ayrıntılı olarak araştırılmış; yazarların temel özellikleri, kitapları veya en bilinen şiirleri belirlenmiştir. Araştırma kapsamında öncelikle Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından yayımlanan Erzurumlu yazar ve Őairler listesi incelenmiştir. Çalışmada yer verilen yazar ve Şairlerin belirlenmesinde Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından yayımlanan kaynakların yanı sıra Erzurum'un edebî ve kültürel mirasını konu alan akademik kitaplar, makaleler ve lisansüstü tezlerden de yararlanılmıştır. Böylece seçilen isimlerin alan yazında Erzurum edebiyatını temsil eden önemli şahsiyetler arasında yer aldığı teyit edilmiştir. Daha sonra farklı dönemleri, edebî türleri ve edebî gelenekleri temsil eden isimlerden oluşan bir aday havuzu oluşturulmuştur. Aday havuzunda yer alan isimler arasından halk şiiri, divan şiiri ve modern Türk edebiyatını temsil edecek şekilde seçim yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin yaş düzeyine uygun içerik sunabilen ve alan yazında Erzurum'un edebî kimliğini temsil ettiği kabul edilen isimlere öncelik verilmiştir. Bu doğrultuda belirlenen yedi yazar seçilerek (İbrahim Hakkı Efendi, Alvarlı Efe (Muhammet Lütfi Efendi), Şair Nef'i, Erzurumlu Emrah, Âşık Sümmani, Âşık Reyhani, Nurullah Genç) bu yazarlar hakkında derinlemesine araştırma yapılmıştır. Akabinde 30 soruluk çeşitli güçlük düzeyinde soruların bulunduğu çoktan seçmeli bir başarı testi hazırlanmıştır. Taslak test, görünüş ve kapsam geçerliğini belirlemek amacıyla 3 Türkçe öğretmenine sunularak görüşlerine başvurulmuştur. Türkçe öğretmenlerinden biri, soruların bazılarının zor olduğunu, öğrencilerin cevaplamakta zorlanabileceklerini, bazılarının ise tam olarak anlaşılmadığını belirtmiştir. Diğer Türkçe öğretmeni, soruların bir kısmının birbirine benzediğini belirtmiştir. Ayrıca 1 ders süresi boyunca soruların sıklıktan cevaplanabilmesi için öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ilgili sorular testten çıkarılmıştır. Bazı sorular yeniden düzenlenmiş ve test 15 soruya düşürülmüştür. Testin güvenilirliğini belirlemek amacıyla aynı okulda farklı sınıfta bulunan 15 öğrencinin katılımıyla bir ders saati süresinde pilot uygulama gerçekleştirilmiştir.

Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik Analizleri

Başarı testinin geçerliğini belirlemek amacıyla madde analizleri yapılmış, her maddenin güçlük ve ayırt edicilik indeksleri belirlenmiştir. Öncelikle öğrencilerin puanları yüksekte düşüğe doğru sıralanmıştır ve puan sıralamasına göre %27'lik alt grup ile %27'lik üst grup oluşturulmuştur. Her bir madde için alt ve üst gruplar dikkate alınarak madde güçlük ve ayırt edicilik indeksleri belirlenmiştir. Bir testin ortalama güçlük indeksi, testle ilgili birtakım bilgiler vermektedir. Testin ortalama güçlüğü 0.50'nin altında olduğunda testin öğrenciler için zor olduğu, 0.50'nin üzerinde olduğunda ise kolay olduğu kabul

edilmektedir. Bu durumda Bir testin ortalama güçlük indeksinin yaklaşık 0,50 düzeyinde, yani orta güçlükte olması beklenmektedir (Tekin, 2010, s.247). Madde ayırt ediciliği ise, soruların ölçülen özelliğe bağlı olarak bilen ve bilmeyen kişileri ne kadar ayırt ettiğini belirler. Madde ayırt edicilik indeksine göre, değeri 0.40 ve üzerinde olan maddelerin ayırt etme gücü yüksek kabul edilirken; 0.30–0.39 aralığındaki maddelerin orta düzeyde ayırt ediciliğe sahip olduğu ve geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. İndeks değeri 0.30'un altında olan maddelerin ise ölçekten çıkarılması önerilmektedir (Büyüköztürk, 2010, s.172).

Yapılan ilk analizlere göre başarı testinin ortalama madde güçlük indeksi 0.56 ve ortalama ayırt edicilik indeksi ise 0.48 olarak belirlenmiştir. 15 sorudan oluşan testte ayırt ediciliği düşük olan 5 soru (5, 7, 10, 14, 15. sorular) çıkarılmış ve test 10 soruya düşürülmüştür. Yapılan bu değişiklik neticesinde başarı testinin ortalama madde güçlük indeksinin 0.54 (orta güçlükte) ve ortalama ayırt edicilik indeksinin 0.62 olduğu görülmüştür. Ulaşılan sonuçlara göre başarı testinin güçlük derecesi yaklaşık 0.50 olduğundan zorluk derecesi açısından ideal olduğu söylenebilir. Ortalama değer 0.40'tan büyük olduğu için ayırt edicilik özelliğinin de çok iyi olduğu söylenebilir. Madde analizi ilk ve son değerlendirme sonuçları aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. Madde Analizi Sonuçları (İlk Değerlendirme)

Maddeler	Güçlük	Ayırt Edicilik
S 1	0.20	0.75
S 2	0.60	0.75
S 3	0.66	0.50
S 4	0.40	0.75
S 5	1	0
S 6	0.73	0.50
S 7	0.26	0.25
S 8	0.73	0.50
S 9	0.46	0.50
S 10	0.80	0.25
S 11	0.66	1
S 12	0.73	0.50
S 13	0.26	0.50
S 14	0.66	0.25
S 15	0.26	0.25
Ortalama	0.56	0.48

Tablo 2. Madde Analizi Sonuçları (Son Değerlendirme)

Maddeler	Güçlük	Ayırt Edicilik
S 1	0.20	0.75
S 2	0.60	0.75
S 3	0.66	0.50
S 4	0.40	0.75
S 6	0.73	0.50
S 8	0.73	0.50
S 9	0.46	0.50
S 11	0.66	1
S 12	0.73	0.50
S 13	0.26	0.50
Ortalama	0.54	0.62

Güvenirlilik Analizi

Ön uygulamadan elde edilen veriler, istatistik paket programında çözümlenerek KR-20 güvenirlilik analizi yapılmıştır. KR-20 analizi, test maddelerinin benzer zorlukta olmadığı durumlarda ve her bir maddenin güçlük indeksleri biliniyorsa uygulanır. Analiz sonucuna göre KR-20 güvenirlilik katsayısı 0.72'dir. Araştırmalarda kullanılacak ölçme araçlarına yönelik olarak hedeflenen güvenirlilik düzeyinin 0.70 olduğu (Tezbaşaran, 1996, s.48) dikkate alındığında, bulunan bu değere göre başarı testinin güvenirliliğinin tatmin edici olduğu düşünülmüş ve test, asıl uygulama için hazır hâle getirilmiştir.

2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

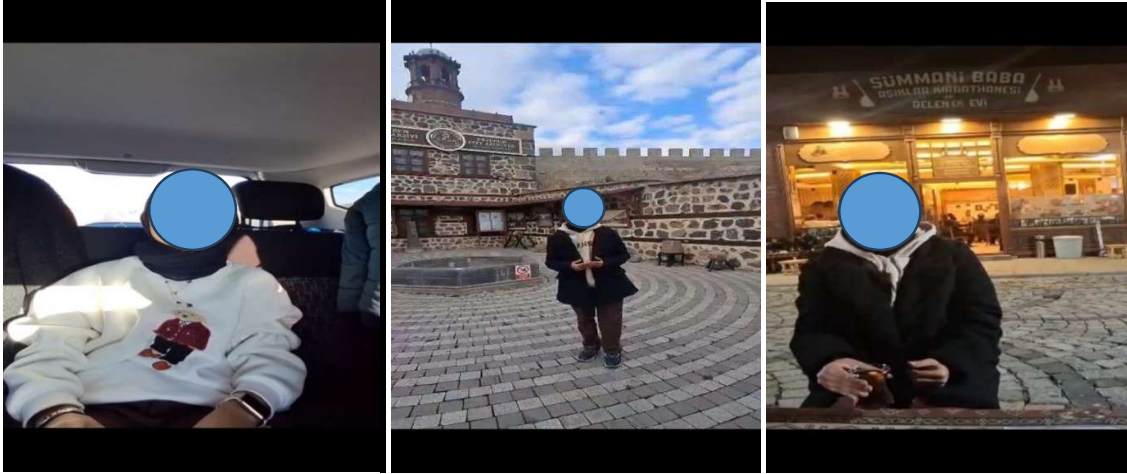
Görüşme; bireylerin deneyimleri, düşünceleri, tutumları, niyetleri, algıları ve tepkileri gibi doğrudan gözlenmesi mümkün olmayan özelliklerini anlamaya yarayan bir yöntemdir (Yıldırım ve şimşek, 2016, s.125) Bu yöntemde temel amaç, bireyin iç dünyasını anlamak ve olaylara bakış açısını çözümlenektir (Patton, 2002, s.339). Yapılan araştırmada, vlogları izleyen öğrencilerin uygulama hakkında görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşme türünde araştırmacı, sorularını önceden hazırlar; ancak görüşme sürecinde duruma ve konunun akışına bağlı olarak esneklik gösterebilir (Yıldırım ve şimşek, 2016, s.134). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, belirli bir düzeyde standartlık sunarken aynı zamanda araştırmacıya esneklik tanıdığı için eğitim alanındaki araştırmalar açısından daha uygun bir yöntem olarak değerlendirilmektedir (Türnüklü, 2000, s.145). Bu kapsamda açık uçlu sorulardan oluşan 5 maddelik yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan form, uzman görüşüne (3 Türkçe öğretmeni) sunulmuştur. Öğretmenlerin tavsiyesi ile iki sorunun yeri değiştirilmiş ve sorularda geçen iki kelime yerine eş anlamlıları kullanılmıştır. Gerekli düzenlemeler tamamlandıktan sonra, soruların anlaşılabilirliğini değerlendirmek için uygulamaya dâhil edilmemiş iki öğrenci ile deneme görüşmesi (pilot uygulama) gerçekleştirilmiştir. Soruların genel olarak anlaşılır olduğu belirlenmiş ve 5 maddelik görüşme formu son düzenlemeleri yapılarak uygulamaya hazır duruma getirilmiştir. Hazırlanan form kullanılarak vlogları izleyen 10 ortaokul öğrencisiyle görüşülmüş ve görüşleri alınarak uygun tema ve kodlar oluşturulmuştur.

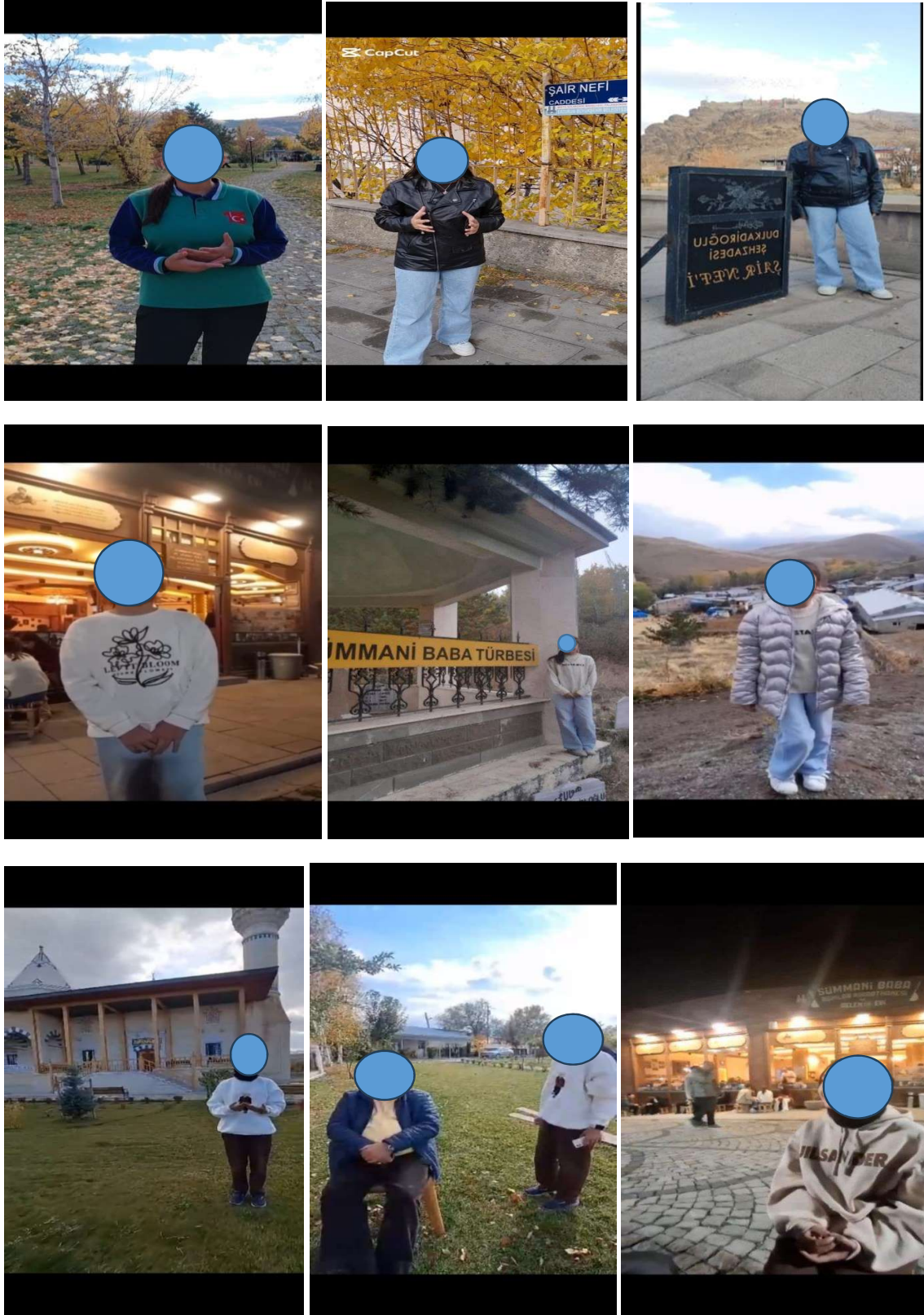
Süreç ve Uygulama

Araştırma için öncelikle Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan etik onay

alınmış, ayrıca İl Millî Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler temin edilmiştir. Katılımcı izin işlemleri de tamamlandıktan sonra uygulamaya geçilmiştir. Araştırma iki aşamalı olarak yürütülmüştür. Birinci aşamada Erzurumlu yazarlar, kitaplardan ve genel ağdan araştırılarak tespit edilmiş ve bu doğrultuda ön test hazırlanmıştır. Hazırlanan ön test, 7. Sınıfta öğrenim gören iki sınıfta (40 öğrenciye) uygulanmıştır. Ön test sonuçları analiz edilip değerlendirilmiştir. Ardından Erzurumlu yazarlarla ilgili çekilecek vloglar için iş bölümü yapılmış, hangi öğrencinin hangi yazarı araştıracağı kararlaştırılmıştır. Daha sonra kararlaştırılan yazarlarla ilgili derinlemesine araştırma yapılarak vloglar çekilmiştir. Araştırmada kullanılan vlogların içeriklerinde tutarlılığı sağlamak amacıyla ortak bir içerik planı oluşturulmuştur. Bu plan doğrultusunda her vlogda ilgili yazar veya şairin yaşamı, edebî kişiliği, önemli eserleri ve Erzurum kültürüne katkılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir. İçerikler hazırlanırken ilgili kaynaklardan yararlanılmış, oluşturulan metinler uygulama öncesinde gözden geçirilerek gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Vloglarda kullanılacak içerikler alan yazın ve ilgili kaynaklar doğrultusunda hazırlanmış, uygulama öncesinde alan uzmanlarının (okuldaki 2 Türkçe öğretmeni ve 1 Sosyal Bilgiler öğretmeni) görüşleri alınarak gözden geçirilmiştir. Vloglar QR kodlar aracılığıyla öğrencilerin erişimine sunulmuştur.

Hazırlanan vloglara karekod ve linkler oluşturularak okul web sitesinde yayınlanmış, çalışmanın yaygınlaştırılması sağlanmak istenmiştir. Vloglardan alınan bazı fotoğraflar ve vlogların karekodları aşağıda gösterilmiştir:

Bununla birlikte okulda “Erzurumlu yazarların İzinde” isimli sergi düzenlenmiş, broşürler hazırlanarak serginin duyurusu yapılmış, sergi gezdirilmiş, bu sergi ile ilgili de vlog çekilmiş, vloğa ait karekod broşüre eklenmiştir. Sergiye ait vlog da okul Web sitesinde yayınlanmıştır.

Alvarlı Efe

Erzurumlu İbrahim Hakkı

Aşık Sümmani

Aşık Reyhani

Erzurumlu Emrah

Şair Nefi

Nurullah GENÇ röportajı

Sergi Vloğu

Uygulama 8 haftalık bir sürede gerçekleştirilmiştir. Akabinde her iki sınıfa da hazırlanan vloglar izletilmiştir.

Vloglar izletildikten sonra son test uygulanarak ön test ile son test sonuçları karşılaştırılmıştır. Uygulamanın sonunda vlogları izleyen 10 öğrenci ile görüşmeler yapılmış, yapılan çalışma ile ilgili görüşleri alınmıştır.

Yapılan araştırmada, yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu aracılığıyla toplanan veriler, içerik analizi yöntemi doğrultusunda olay ve olguların gerçekliği bozulmadan betimlenmiş ve özetlenmiştir. Derinlemesine ve düzenlenmiş bilgi sunma amacı taşıyan bu analizde, betimlenen veriler açıklanarak yorumlanır (Miles ve Huberman, 1994, s.307). Çalışmada öğrenciler Ö1 ve Ö2 vb. olarak kodlanmış ve görüşme formlarından yapılan doğrudan alıntılarda bu kodlamalar kullanılmıştır. Düzenlenen bulgular, okuyucuya özetlenip yorumlanarak sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen nicel veriler, IBM SPSS İstatistik 23 paket programı aracılığıyla çözümlenmiştir. Yapılan çalışmada öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediği araştırılmıştır. Bu doğrultuda Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri yapılmıştır. Örneklem büyüklüğü 50 ve altında olan çalışma gruplarında daha anlamlı sonuçlara ulaşıldığı için özellikle Shapiro-Wilk testi yapılması uygun görölmüştür (Büyüköztürk, 2018). Analiz sonucunda verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir. (Skewness ve Kurtosis değerleri -1,50 ile +1,50 arasındadır). Aynı örneklem grubuna ait ortalamalar karşılaştırıldığı için (akademik başarı testi ön test ile son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını ortaya koymak amacıyla Bağımlı Gruplar T-Testi (Kalaycı, 2014, s.79) uygulanmıştır.

Araştırmanın ikinci sorusuna yönelik olarak, vlogları izleyen öğrencilerin bu yöntemle ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla nitel veri analizi yapılmıştır. Nicel bulguları desteklemek için elde edilen nitel veriler, yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formları aracılığıyla toplanmış ve nitel analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada, yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu aracılığıyla elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. Bu analiz sonucunda ulaşılan veriler, araştırmacının belirlediği temalar veya araştırma soruları doğrultusunda olay ve olguların gerçekliği

bozulmadan betimlenerek özetlenir. Derinlemesine ve düzenlenmiş bilgi sunma amacı olan bu analizde, doğrudan alıntılar sıkça kullanılır. Analizin son aşamasında, betimlenen veriler açıklanarak yorumlanır (Yıldırım ve şimşek, 2016, s.260). Araştırmacılar, öğrencilerle yapılan görüşmelerdeki kayıtlar doğrultusunda temalar oluşturarak verileri ayrıntılı olarak betimlemiştir. Gerekli gördüğü yerlerde görüşülen kişilerin ifadelerine doğrudan alıntı şeklinde yer vermiş ve bulguları ayrıntılı olarak yorumlamıştır. Her öğrenci Ö1, Ö2... ..biçiminde kodlanmış; görüşme kayıtlarından yapılan doğrudan alıntılarda ise bu kodlamalar esas alınmıştır. Akabinde düzenlenen bulgular, okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmuştur.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine yanıt bulmak amacıyla toplanan verilerin istatistiksel analizleri ve elde edilen bulgular sunulmuştur.

1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Ait Bulgular

Araştırmanın birinci sorusuna yönelik olarak, vlogları izleyen öğrencilerin ön test ve son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımlı Gruplar T-Testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Vlog izleyen öğrencilerin Başarı Testi Ön Test ve Son Test Sonuçlarına Ait Bağımlı Gruplar T-Testi Sonuçları

	n	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
Ön Test	40	2.55	1.21	39	-15.048	.000
Son Test	40	6.77	1.49			

$p > 0.05$

Tabloya göre, deney grubu öğrencilerinin ön test başarı puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=2.55$; $ss=1.21$) ile son test başarı puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=6.77$; $ss=1.49$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($t_{(39)}=-15.048$; $p < .05$). Bu bulguya dayanarak, izlenen vlogların deney grubu öğrencilerinin başarıları üzerinde etkili olduğu ifade edilebilir.

2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Ait Bulgular (Nitel Verilere Ait Bulgular)

Araştırmanın ikinci sorusuna yönelik olarak, vlogları izleyen öğrencilerden gönüllü kişiler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ulaşılan verilere göre öğrenci görüşleri 3 temada toplanmıştır:

- Vloglarda Anlatılanları Anlamaya İlişkin Görüşler
- Vloglardaki Öğrenci Sunumlarına İlişkin Görüşler
- Türkçe Dersinde Vlog Kullanımına İlişkin Görüşler

Görüşmelerden elde edilen bulgular, yukarıda belirtilen temalar çerçevesinde oluşturulan kodlar doğrultusunda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Vloglarda Anlatılanları Anlamaya İlişkin Görüşler

Öğrencilere vloglarda anlatılanları anlamaya yönelik görüşlerinin neler olduğu sorusu yöneltilmiştir. Ulaşılan verilere göre öğrenci görüşlerinin “ faydalar ve yaşanan sıkıntılar ” olarak iki kategori altında toplandığı belirlenmiştir. Öğrenci görüşlerine ait kategori, kod ve bunların frekansları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Vloglarda Anlatılanları Anlamaya İlişkin Görüşleri

Kategori	Kod	Frekans
Faydalar	Konuyu tekrar tekrar izleme imkânı	4
	Merak uyandırma	10
	Konuyu daha iyi anlama	10
	Kalıcı öğrenmeyi sağlama	10
	Görsellerle öğrenme	10
	Eğlenceli olma	5
	Hızlı öğrenme	3
	Ekran görüntüsü alma	2
	Yaşanan Sıkıntılar	Videolardaki ses sıkıntısı
	Sıkıntı yaşamadım	7

Öğrencilere vloglarda anlatılanları anlamaya dair görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Elde edilen verilere göre, öğrenci görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

“Vloglar bende merak uyandırdı. Bir sonraki videoda hangi yazar anlatılacak diye meraklandım.” (Ö,1)

“İzlediğim vloglarda gezilen yerler ve görüşülen kişiler sayesinde Erzurumlu yazarları tanıdım. Meğer kendi şehrimdeki yazarları tanımıyordum.” (Ö,6)

“Vloglar eğlenceliydi. Görerek, izleyerek öğrenmek daha keyifliydi. Yazarların hepsi aklımda.” (Ö,2)

“Yazarları sadece okusaydım bu kadar iyi anlayamazdım, bu vloglarla görerek daha hızlı ve iyi anladım.” (Ö,5)

“Vloglar çok faydalı bence. Erzurumlu yazarları arkadaşlarımdan dinlemek çok eğlenceliydi. Videoları tekrar tekrar izleme şansımız da var, üstelik istersek ekran görüntüsü alıp kaydedebiliriz. Unutmamız böylece.” (Ö,10)

“Bazı videolarda ses sıkıntısı vardı, duymakta zorlandım bazı yerleri. Yaşadığım sıkıntı buydu.” (Ö,8)

Vloglardaki Öğrenci Sunumlarına İlişkin Görüşler

Öğrencilere vloglardaki öğrenci sunumlarına dair görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Ulaşılan verilere göre, öğrenci görüşlerinin “olumlu eleştiriler ve olumsuz eleştiriler” olarak iki kategoride toplandığı tespit edilmiştir. Öğrenci görüşlerine yönelik hazırlanan kategori, kod ve bunların frekansları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Vloglardaki Öğrenci Sunumlarına İlişkin Görüşleri

Kategori	Kod	Frekans
Olumlu Eleştiriler	Beden dilini kullanma	4
	Vurgu	5
	Konuya hâkim olma	10
	Araştırma yapma	10
	Özgüvenli olma	3
Olumsuz Eleştiriler	Kelime hataları	3
	Ses sıkıntısı	2

Öğrencilere vloglardaki öğrenci sunumlarına ait görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Elde edilen verilere göre, öğrenci görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

“Vlogları hazırlarken yazarları iyi araştırmışsınız. Onlarla ilgili her şeyi anlattınız.” (Ö,1)

“Mimikler kullanılmıştı, bazı yerlerde gülümsüyordunuz. Özellikle Akselin arkadaşımız bu konuda başarılıydı. Bazı yerlerde sesini azaltıp yükseltiyordu.” (Ö,6)

“Yazarların köylerine kadar gidip onları araştırmışsınız, onlarla ilgili her şeyi bulmuşsunuz, bu çok iyiydi. Biri benim doğduğum ilçedenmiş, bilmiyordum. Adını yeni duydum.” (Ö,5)

“İzlediğim vloglarda arkadaşlarımızın ses tonu ve vurgusu iyiydi, bazı yerlerde üzgünlerdi, bazı yerlerde neşeli. Bunu hissettim. Çoğu yerde el kol hareketleri de yapılmış. Elleriyile gösteriyorlardı bazı yerleri.” (Ö,3)

“Arkadaşlarımız özgüvenliydi, çekinmeden röportajlar yapmışlar. Onları merakla izledim.” (Ö,7)

“Bazı yerlerde kelime hataları yapmışsınız, az da olsa fark ettim ben.” (Ö,9)

“Bir vlogda sesi tam duyamadım, bazı yerlerde ses az geliyordu.” (Ö,10)

Türkçe Dersinde Vlog Kullanımına İlişkin Görüşler

Öğrencilere Türkçe dersinde vlog kullanımına yönelik görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Ulaşılan verilere göre, öğrenci görüşlerinin “derste kullanma ve gönüllü olma” olarak iki kategoride toplandığı tespit edilmiştir. Öğrenci görüşlerine ait kategori, kod ve bunların frekansları Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Türkçe Dersinde Vlog Kullanımına İlişkin Görüşleri

Kategori	Kod	Frekans
Derste Kullanma	Her derse uygun olma	9
	Görerek, izleyerek öğrenme	10
	Kalıcı olma	6
	Sıklımadan öğrenme	8
Gönüllü Olma	Ben de yapmak isterim.	9
	Yapmak istemem.	1

Öğrencilere vlogla ders işlemeye yönelik görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Ulaşılan verilere göre,

öğrenci görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

“Türkçe dersleri vloglarla daha eğlenceli olabilir.” (Ö,8)

“Vlogla dersler işlenebilir. Sadece Türkçe değil, her derste olabilir bence.” (Ö,5)

“İzleyerek öğrendiğimiz için unutmuyoruz, okuduğum şeyleri bazen untabiliyorum. Bu yüzden vloglar derslerde kullanılabilir.” (Ö,2)

“Dersleri dinlerken bazen sıkılıyorum. Böyle videolarla dersler işlense sıkılmayız.” (Ö,9)

“Ben de arkadaşlarım gibi vlog hazırlamak isterim. Çok eğlenceli görünüyor.” (Ö,8)

“Zor olsa da eğlenceli bir iş galiba, ben de yapmak isterim.” (Ö,4)

“Ben biraz çekingenim. Yapamam galiba.” (Ö,3)

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, Erzurumlu yazar ve şairlerin öğretiminde vlog temelli öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarısına etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilerin Erzurumlu yazarları tanımalarını sağlamak amacıyla Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda da bulunan vloglar kullanılmıştır. Bu çerçevede Erzurumlu yazarları tanıtan vloglar hazırlanmıştır. Akabinde yazarları tanıtan sergi düzenlenmiş, sergi için de vlog hazırlanmıştır. Hazırlanan vloglar, 7. Sınıfta öğrenim gören 40 öğrenciye izletilmiştir. Deneysel uygulama sürecinin ardından, başlangıçta ön test olarak uygulanan başarı testi, son test olarak yeniden uygulanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel aşamasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak vlogları izleyen öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve uygulama hakkındaki görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda vlogları izleyen öğrencilerin ön test ve son test başarı puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunduğu belirlenmiştir. Mevcut bulgu, vlog temelli öğretimin öğrenci başarısının gelişimine katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Alanyazında bu bulguyu destekleyen çalışmalar mevcuttur. Mandasari ve Aminatun (2020, s.136) tarafından yapılan çalışmada, vlog kullanılan İngilizce derslerinde öğrencilerin başarısında artış olduğu tespit edilmiştir. Fidan ve Debbağ (2018, s.161) çalışmasında vlogların öğrenme üzerinde olumlu etki yaptığını tespit etmiştir. Maulidah (2017) yaptığı çalışmada da, vlogun öğrencilerin İngilizce dersinde konuşma becerilerini geliştirmede etkili olduğu vurgulanmıştır. Rahmawati, Harmanto ve Indriastuti (2018, s.87) tarafından yapılan çalışmada, konuşma dersinde vlog uygulamasının öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Lestari (2019, s.35) de çalışmasında vlog kullanımının sekizinci sınıf öğrencilerinin İngilizce dinleme becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Polat ve Karasakaloğlu (2024, s.834) tarafından yapılan çalışmada, vlog kullanmanın 7. sınıf öğrencilerinin dinleme ve konuşma becerilerinin gelişiminde etkili olduğu ifade edilmiştir. Yapılan çalışmanın bulguları ve alanyazında incelenen çalışmalar, Türkçe derslerinde vlogların kullanılabilirliğini düşündürmektedir.

Gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin vlogla ders işlemeye dair görüşlerinin de genel olarak olumlu olduğu, uygulamadan memnun oldukları belirlenmiştir. Vlogların sadece Türkçe derslerinde değil, diğer derslerde de kullanılmasının faydalı olacağını belirten

öğrenciler, vlog hazırlama konusunda da istekli olmuşlardır. Polat ve Karasakaloğlu (2024, s.834) tarafından yapılan çalışmada da öğrenciler, vlogların dersleri eğlenceli hâle getirdiğini belirtmiştir. Yine bu çalışmada uygulamaya katılan öğrencilerin hepsinin vlog uygulamalarının diğer derslerde de olmasını istediği belirlenmiştir. Elde edilen benzer sonuçlardan yola çıkarak vlog uygulamalarının, öğrenciler için özellikle Türkçe derslerinde faydalı bir araç olduğu, dersleri daha eğlenceli hâle getirdiği, göreberek öğrenmeyi sağlayıp başarıyı artırdığı söylenebilir.

Araştırmada öğrenciler vlog üretim sürecine doğrudan katılmamış, yalnızca izleyici olarak öğretim sürecinde yer almıştır. Bu nedenle elde edilen bulgular, öğrenci tarafından oluşturulan vlogların değil, vlog temelli öğretim materyallerinin kullanımının etkilerini yansıtmaktadır. Elde edilen bulgular, vlog temelli öğretimin öğrenci başarısının gelişimine katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Araştırma sürecinde gözlenen başarı artışının vlog temelli öğretimle ilişkili olduğu düşünölmekle birlikte, kontrol grubunun bulunmaması nedeniyle bu artışın yalnızca uygulamadan kaynaklandığı kesin olarak söylenemez.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Erzurum ili Palandöken ilçesinde bulunan bir ortaokulun 7. sınıfında öğrenim gören 40 öğrenci ile yürütölmüştür. Bu nedenle elde edilen bulguların farklı sınıf düzeylerine ve öğrenci gruplarına genellenmesinde dikkatli olunmalıdır. Ayrıca araştırmada tek gruplu ön test-son test deseni kullanılmış ve kontrol grubuna yer verilmemiştir. Bu durum, gözlenen başarı artışının yalnızca vlog temelli öğretim uygulamasından kaynaklandığının kesin olarak belirlenmesini sınırlandırmaktadır.

Araştırmada son test uygulaması, öğretim sürecinin tamamlanmasının hemen ardından gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle elde edilen bulgular öğrencilerin kısa süreli öğrenme düzeylerini yansıtmakta olup, öğrenmelerin uzun vadeli kalıcılığı hakkında bilgi vermemektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda belirli aralıklarla uygulanacak izleme testleri aracılığıyla vlog temelli öğretimin kalıcı öğrenmeler üzerindeki etkisi daha kapsamlı biçimde incelenebilir.

Araştırma, Erzurum ili Palandöken ilçesinde bulunan bir İmam Hatip Ortaokulunda yürütölmüştür. Uygulamada ele alınan yazar ve Şairlerin önemli bir kısmının dinî, ahlaki ve tasavvufi yönleriyle öne çıkan isimlerden oluşması, öğrencilerin ilgi ve hazırbulunuşluk düzeyleri üzerinde etkili olmuş olabilir. Bu nedenle elde edilen bulgular değerlendirilirken bağlamsal özelliklerin dikkate alınması gerekmektedir.

Öneriler

- Türkçe derslerinde, dinleme ve konuşma etkinliklerinde vlog uygulamalarına yer verilebilir.
- Türkçe ders kitaplarında dinleme ve konuşma etkinlikleri arasında vloglara ilişkin etkinliklere de yer verilebilir.
- Farklı sınıf düzeylerinde vlog uygulamalarına yönelik çalışmalarda yapılabilir.
- Farklı derslerde de vlog uygulamalarına yönelik çalışmalarda yapılabilir.
- Yapılacak çalışmalarda kontrol gruplu deneysel desenlerin kullanılması da önerilebilir.

- Bu araştırmada öğrenciler vlog üretim sürecine doğrudan katılmamış, yalnızca izleyici olarak öğretim sürecinde yer almıştır. Bu nedenle elde edilen bulgular, öğrenci tarafından oluşturulan vlogların değil, vlog temelli öğretim materyallerinin kullanımının etkilerini yansıtmaktadır. Gelecek araştırmalarda öğrencilerin içerik üreticisi olarak sürece katıldığı uygulamaların öğrenme çıktıları üzerindeki etkisi incelenebilir.
- Yapılacak araştırmalarda izleme testi uygulamalarına yer verilmesi yararlı olabilir.

Kaynakça

- Arslan, A. (2006). Medyanın birey, toplum ve kültür üzerine etkileri. *Journal of Human Sciences*, 1(1), 2-12.
- Banaz, E. (2024). 2024 Türkiye yüzyılı maarif modeli ortaokul Türkçe dersi öğretim programının dijital okuryazarlık açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 279-290. <https://doi.org/10.48066/kusob.1483671>
- Büyüköztürk, ř. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum*. (11. baskı). PegemA.
- Büyüköztürk, ř. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (25. baskı). Pegem Akademi.
- Cesur, D. K., & İnanç, A. S. (2018). Günümüz yeni marka elçileri olarak vlogger'ların tüketici kanaatleri üzerindeki rolü: tüketici/takipçi yorumları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 68-77.
- Creswell, J. W. (2019). *Eğitim araştırmaları nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (H. Ekşi, Çev. Ed.). Edam. (Çalışmanın orijinali 2012`de yayımlanmıştır)
- Creswell, J. W., & Plano-Clark, V. L. (2014). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi* (Y. Dede ve S. B. Demir, Çev. Eds.). Anı. (Çalışmanın orijinali 2007`de yayımlanmıştır)
- Dilmen, N. E. (2007). Yeni medya kavramı çerçevesinde internet günlükleri-bloglar ve gazeteciliğe yansımaları. *Marmara İletişim Dergisi*, 12(12), 113-122.
- Ergün-Elverici, S., & Karadeniz, ř. (2018). The effects of social media on social presence in teaching a foreign language. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 4(2), 174-185.
- Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2025). *Erzurum'un değerleri*. <https://erzurum.ktb.gov.tr/TR-177392/erzurum39un--degerleri.html>
- Fidan, M., & Debbağ, M. (2018). The usage of video blog (vlog) in the "school experience" course: the opinions of the pre-service teachers. *Journal of Education and Future*, 13, 161-177.
- Gao, W., Tian, Y., Huang, T., & Yang, Q. (2010). Vlogging: a survey of videoblogging technology on the web. *ACM Computing Surveys (CSUR)*, 42(4), 1-57.
- Güllülü, M., & Çetinoğlu, G. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğreniminde ve öğretiminde sosyal medyanın özellikle facebook'un yeri. *Turkish Studies*, 12(34), 205-238.
- İstanbul İşletme Enstitüsü. (2025). *Vlog nedir? Ne işe yarar?* https://www.iienstitu.com/tr/blog/vlog-nedir-ne-ise-yarar#google_vignette
- Kalaycı, ř. (2014). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (6.baskı). Asil.
- Konuk, N., & Güntaş, S. (2019). Sosyal medya kullanımı eğitimi ve bir eğitim aracı olarak sosyal medya kullanımı. *International Journal Entrepreneurship and Management Inquiries*, 3(4), 1-24.
- Kurudayıoğlu, M., & Tüzel, S. (2010). 21. Yüzyıl okuryazarlık türleri, değişen metin algısı ve Türkçe eğitimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 28, 283-298.
- Lestari, J. A. (2019). The use of Youtube vlog to improve the students' listening skill of mts Samarinda. *Tarbiyah Wa Ta'lim: Jurnal Penelitian Pendidikan dan Pembelajaran*, 6(1), 35- 45.
- Maden, S. (2012). Ekran okuma türleri ve Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(3), 1-16.
- Mandasari, B., & Aminatun, D. (2020). Improving students' speaking performance through vlog. *English Education: Journal of English Teaching and Research*, 5(2), 136-142.
- Maulidah, I. (2017). Vlog: the mean to improve students' speaking ability . *Proceedings of the International Conference on English Language Teaching*. <https://doi.org/10.2991/iconelt-17.2018.3>
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2010). *Research in education evidence-based inquiry* (7th ed.).

- Pearson.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı*. MEB Yayınları.
- Özdel, G. (2018). Yeni reklam ortamı olarak vlog'larda ürün tanıtımı ve anlam üretimi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(1), 1-15.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Sage.
- Polat, B., & Karasakaloğlu, N. (2024). 7. Sınıf öğrencilerinin dinleme ve konuşma becerilerinin gelişimi açısından vlog kullanımı. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(3), 821-838. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1554766>
- Rahmawati, A., Harmanto, B., & Indriastuti, N. R. (2018). The use of vlogging to improve the students' speaking skill. *EdupeDia*, 2(1), 87-95.
- Solomon, G., & Schrum, L. (2007). Web 2.0: New tools, new schools: ISTE (Interntl Soc Tech Educ).
- Taşlıbeyaz, E. (2019). Video-blog kullanımının öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme stratejileri üzerine etkisi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(4), 1526-1537.
- Tekin, H. (2010). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (14. baskı). Yargı.
- Tezbaşaran, A. (1996). *L ikert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Türk Psikologlar Derneği.
- Türnüklü, D. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24), 543-559. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuvey/issue/10372/126941>
- Valimbo, I. A., & Hartati, E. (2018). Vlog to improve students speaking skill: A classroom action research. *KoPeN: Konferensi Pendidikan Nasional*, 1(1), 91-97.
- Wulandari, M. (2019). Improving EFL learners speaking proficiency through Instagram vlog. *LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching*, 22(1), 111-125.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. baskı). Seçkin.